

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 2864/05
26.04.2005. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Dragiše Slijepčevića, predsednika veća, Ljiljane Ivković-Jovanović, Slobodana Spasića, Nadežde Radević i Slobodana Dražića, članova veća, u parnici tužioca AA, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tuženog BB, čiji je punomoćnik BV, advokat, radi duga, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Somboru Gž.br.524/05 od 22.6.2005. godine, u sednici održanoj dana 26.4.2005. godine, doneo je

P R E S U D U

USVAJA SE revizija tuženog KAO OSNOVANA, pa se PREINAČAVAJU presude Okružnog suda u Somboru Gž.br.524/05 od 22.6.2005. godine i Opštinskog suda u Somboru P.br.1297/04 od 24.2.2005. godine, tako što se tužbeni zahtev tužioca AA kojim je tražio da mu tuženi BB plati 1900 eura u dinarskoj protivvrednosti po najpovoljnijem kursu koji plaćaju poslovne banke u mestu plaćanja na dan plaćanja sa domicilnom kamatom Evropske Centralne banke na taj iznos u dinarskoj protivvrednosti od 3.11.1995. godine do isplate, obračunatoj na isti način kao i glavnica, sa troškovima postupka, ODBIJA kao NEOSNOVAN.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Somboru P.1.297/04 od 24.2.2005. godine usvojen je u celosti tužbeni zahtev AA i tuženi BB je obavezan da tužiocu plati dinarsku protivvrednost 1900 eura po najpovoljnijem kursu koji plaćaju poslovne banke u mestu plaćanja na dan plaćanja, sa domicilnom kamatom Evropske Centralne banke na taj iznos u dinarskoj protivvrednosti počev od 3.11.1995. godine do isplate, obračunatoj na isti način kao glavnica, te da mu naknadi troškove parničnog postupka od 55.070,00 dinara.

Presudom Okružnog suda u Somboru Gž.br.524/05 od 22.juna 2005. godine žalba tuženog je delimično odbijena a delimično usvojena. Presuda Opštinskog suda u Somboru u delu isplate dinarske protivvrednosti 1900 evra po najpovoljnijem kursu koji plaćaju poslovne banke u mestu plaćanja na dan plaćanja, kao i u pogledu odluke o troškovima postupka je potvrđena, dok je u pogledu domicilnih kamata na taj iznos, prvostepena presuda preinačena i to tako da se domicilna kamata dosuđuje na iznos od 3800 DM u dinarskoj protivvrednosti počev od 3.11.1995. godine do 1.januara 2002. godine, a od 1.januara 2002. godine na iznos od 1900 evra sa domicionom kamatom Evropske centralne banke na taj iznos u dinarskoj protivvrednosti pa do isplate.

Protiv navedene drugostepene presude tuženi je blagovremeno izjavio dozvoljenu reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je na osnovu člana 403. i 396. ZPP ("Sl. gl. RS" br.125/04), ispitao pobijanu presudu i našao da je revizija osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju stranke su 27.3.1995. godine zaključile ugovor o kupovini zgrade i parcele u Somboru za kupoprodajnu cenu od 150.000,00 dinara. Isplata po ovom ugovoru vršena je u DM prema 1 din. Ugovorena je dinamika isplate. Prva, druga i treća rata plaćena je od strane kupca prema dogovoru. Prema ugovoru četvrtu ratu tuženi je trebalo da ispuni tako što će kupiti i isplatiti trosoban stan za tužioca, bez obzira na visinu cene tog stana. Peta rata iznosila je 15.000,00 dinara, i njen rok isplate bio je 31.8.1995. godine. Rok isplate četvrte rate je između stranaka produžen. Dana 25.10.1995. godine stranke i VV (prodavac) su u kancelariji advokata GG sačinile sporazum kojim su dogovorili način plaćanja ove rate: tuženi će VV prodavcu trosobnog stana koji se nalazi u DD, umesto tužioca (kupca) platiti kupoprodajnu cenu stana u iznosu 60.000 DM, kao i troškove sastava tog ugovora o kupoprodaji stana, porez na promet i takse. Između njih je sačinjen i pismeni ugovor o kupovini stana. Dana 3.11.1995. godine sva trojica su se ponovo sastala kod istog advokata. Tuženi je VV isplatio 60.000 DM umesto tužioca (kupca). Naime dela pete rate tuženi je tužiocu istog dana platio 6.200 DM, pa mu je ostao dužan još 3.800 DM. Istog dana tužilac je potpisao priznanicu kojom je priznao da mu je tuženi platio u celosti kupoprodajnu cenu za kupljenu kuću i da dozvoljava uknjižbu na istoj. Priznanicu je tužilac potpisao tek posle dva sata pritisaka i ubeđivanja od strane tuženog pre potpisivanja priznanice, iako mu je tuženi ostao dužan još 3.800 DM. Tužilac je tako postupio jer bi u suprotnom prodavac VV odustao od prodaje, a on je hteo predmetni stan. Pre nego što je između parničnih stranaka rešen spor oko isplate četvrte i pete rate tuženi se obratio tužiocu dopisom u kome mu nudi svoju kuću kao ispunjenje četvrte rate umesto trosobnog stana i isplatu iznosa od 13.000 DM kao petu ratu, a u istom dopisu stoji da je njegovo dugovanje po ovoj rati-petoj, manje. Istog dana 9.10.1995. godine tužilac je podneo tužbu za raskid ugovora zaključenog 27.3.1995. godine sa tuženim BB, a overenog 29.3.1995. godine pred Opštinskim sudom u Somboru. U činjeničnim navodima tužbe izneo je da je tuženi platio tužiocu 80.000 dinara, pa traži da se raskine ugovor i da kao realizaciju presude tužilac obaveže da tuženom plati 80.000 dinara bilo na ruke, bilo uplatom u sudski depozit u korist tuženog.

Međutim, dana 24.11.1995. godine u tom predmetu (P.Br.1405/95) doneto je rešenje kojim je konstatovano da je tužba podneskom tužioca od 14.11.1995. godine povučena, jer je u međuvremenu dogovorno regulisan sporni odnos između stranaka. Dana 29.11.1997. godine sud je doneo rešenje kojim je dozvolio uknjižbu prava vlasništva na stambenoj zgradi u korist tuženog na osnovu ugovora od 27.3.1995. godine i priznanice od 3.11.1995. godine.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja nižestepeni sudovi su našli da je tuženi u obavezi da tužiocu plati dosuđeni iznos sa kamatom kako je u izrekama odluka nižestepeni sudova navedeno.

Sudovi su našli da je tuženi samo delimično ispunio svoju ugovornu obavezu prema tužiocu i da je ostao dužan da plati još 3.800 DM tj. sada 1.900 eura. Ovo bez obzira na punovažnu priznanicu kojom je tužilac potvrdio da mu je tuženi po tom ugovoru o kupoprodaji kuće u celosti isplatio kupoprodajnu cenu, zbog čega je tuženom istom priznanicom dozvolio upis prava vlasništva na toj kući u zemljišnim knjigama. Razlog sudova je, između ostalog, i to što je tužilac vodio protiv tuženog spor za raskid tog ugovora zbog neisplate kupoprodajne cene kuće, odnosno za iznos od 80.000 dinara i koji iznos odgovara dosuđenom iznosu u ovom sporu, koja parnica je okončana povlačenjem tužbe po prethodnom dogovoru stranaka.

Kod nesporne činjenice da je potpisivanjem priznanice u smislu člana 321. ZOO, tužilac potvrdio da mu je dug iz ugovora o kupoprodaji predmetne kuće u Somboru plaćen u celosti, ovakav zaključak sudova nije pravno utemenjen. Sudovi govore o tome da je potpisivanju te priznanice od strane tužioca prethodilo ubeđivanje i pritisak od strane tuženog što nije okvalifikovano kao prinuda na tužioce u cilju potpisivanja te priznanice. Iz utvrđenja sudova proizilazi upravo suprotno, tj. da je tužilac hteo da dobije stan koji je pripadao VV i da je zato potpisao priznanicu. Potpisivanjem priznanice i zatim povlačenjem tužbe prema tuženom za raskid ugovora o kupoprodaji kuće, tužilac je potvrdio da je tuženikova obaveza iz tog ugovora prestala shodno članu 295. stav 1. u vezi člana 454. stav 1. ZOO, pa je suprotan zaključak nižestepeni sudova o delimičnom ispunjenju kupoprodajne obaveze od strane tuženog, neosnovan.

Naime, stranke su, pre sastavljanja, a zatim i potpisivanja navedene priznanice od strane tužioca, postigle saglasnost u pogledu isplate ostatka duga. Potpisivanjem priznanice tužilac je potvrdio da mu je dug tuženi u celosti isplatio. Takođe, potpisivanjem priznanice kojim je potvrdio da mu je tuženi dug u celosti izmirio tužilac je izrazio svoju volju o tome da mu je preostali dug, bez obzira na ugovorenu visinu, način plaćanja i broj rata isplaćen predajom stana (čiji je vlasnik VV) od koga nije želeo da odustane, i to po prethodnom dogovoru sa tuženim. Stoga se može govoriti o novaciji obaveze tuženog u odnosu na ostatak njegovog duga bez obzira na preostale rate, odnosno njihovu isplatu (član 348. stav1. ZOO).

Sa izloženog, Vrhovni sud je preinačio presude nižestepeni sudova i odbio je tužbeni zahtev tužioca kao neosnovan, s obzirom na utvrđenje da je predmetni ugovor o kupoprodaji kuće u celosti izvršen i od strane tuženog.

Sa izloženog, Vrhovni sud je na osnovu člana 407. stav 1. ZPP, odlučio kao u izreci ove presude.

Predsednik veća-sudija,

Dragiša Slijepčević, s.r.

Za tačnost opravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

mz